

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

універсальних властивостей особистості дошкільника; творчі завдання, проведення ігор, спрямовані на розвиток творчих здібностей та вмінь на заняттях з різних видів мистецтв (малювання, аплікація, ліплення, танці, драматизація тощо); творчі завдання на заняттях з логіко-математичного та мовленнєвого розвитку та ознайомлення з природним довкіллям з дітьми старшого дошкільного віку; завдання тестової діагностики творчих потенційних можливостей старших дошкільників; ігрові форми проведення фізкультхвилинок та "пальчикових ігор", хвилинок фантазування; проведення ігор та застосування творчих завдань на прогулянках, екскурсіях; творчі завдання, ділові ігри та тренінги для групових та індивідуальних занять з батьками та педагогами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Колісник-Гуменюк Ю. Формування та розвиток творчості у майбутніх фахівців ПТНЗ художнього профілю. *Молодь і ринок*. №8(127). 2015. С.70–73.
2. Коментар до Базового компонента дошкільної

освіти в Україні: Наук.-метод. Посібник. Наук. ред. О.Л.Кононко. К.: Ред. журн. "Дошкільне виховання", 2003. 243 с.

3. Сисоева С. О. Основи педагогічної творчості : підручник. Київ, 2006. 344 с.

4. Шандрук С. Творчість як употуження здібностей особистості. *Психологія*. 2015. №3. С.86–91.

REFERENCES

1. Kolisnyk-Humeniuk, Yu. (2015). Formuvannia ta rozvytok tvorchosti u maibutnikh fakhivtsiv PTNZ khudozhnoho profilu [Formation and development of creativity in future specialists of art profession]. *Youth and market*, No. 8(127), pp.70-73. [in Ukrainian].

2. Komentar do Bazovoho komponenta doshkilnoi osvity v Ukraini (2003). [Commentary on the Basic Component of Preschool Education in Ukraine]. (Ed.). O.L.Kononko. Kyiv, p.243. [in Ukrainian].

3. Sysoyeva, S. O. (2006). Osnovy pedahohichnoi tvorchosti : pidruchnyk [Fundamentals of pedagogical creativity: a textbook]. Kyiv, p.344. [in Ukrainian].

4. Shandruk, S.(2015). Tvorchist yak upotuzhennia zdibnostei osobystosti [Creativity as a reinforcement of personality abilities]. *Psychology*, no.3, pp.86-91. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 27.09.2019

УДК 378.011.3-051:796

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2019.193543>

Соломія Ілляш, кандидат психологічних наук,
доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Людмила Савченко, кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри теорії та методики дошкільної освіти
Комунального закладу "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" Харківської обласної ради

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті з'ясовано теоретичні засади підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації спортивно-оздоровчої діяльності; охарактеризовано її особливості; проаналізовано наукові джерела з досліджуваної проблеми; уточнено зміст поняття "спортивно-оздоровча діяльність" та суміжних термінів; а також виокремлено педагогічні умови, що сприяють підвищенню професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до спортивно-оздоровчої діяльності.

Ключові слова: спортивно-оздоровча діяльність; фізичне виховання; спортивне виховання; спортивно-масова робота; початкова школа; майбутні вчителі.

Лит. 9.

Solomiya Ilyash, Ph.D.(Psychology), Associate Professor of the
Pedagogy and Methodology of Primary Education Department
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University
Liudmyla Savchenko, Ph.D. (Pedagogy), Senior Lecturer,
Department of Theory and Methods of Preschool Education
Municipal Establishment "Kharkiv Humanitarian Pedagogical Academy"
of Kharkiv Regional Council

TRAINING OF FUTURE TEACHERS OF PRIMARY SCHOOL FOR THE ORGANIZATION OF SPORTS AND HEALTHY ACTIVITY

The article reveals the theoretical principles of training of future teachers of primary school for the organization of sports and healthy activity; its features are characterized; scientific sources on the studied problem

are analyzed. It is determined that sports and healthy activity as a complex, multiform process requires regular creative activity, its purpose is the introduction of physical culture into the social environment and propaganda of healthy lifestyle in the context of sporting events. The content of the concept "sports and healthy activity" is specified, it is also found out that this concept is characterized by such close concepts as: "physical education", "sports education", "sports and mass work". Besides it is specified the content of related terms: "sports and mass activity", "physical and healthy activity". It is studied that the enrichment of the content of programs and subjects with sports and healthy thematics, with the materials that actualize the motivational sphere and generate professional interest contributes to the formation of readiness of students, future teachers, to organize sports and healthy activity. Pedagogical conditions that further the professional training of future teachers of primary school for sports and healthy activity are distinguished. They are step-by-step training of students based on the interconnection of theory and practice, application of personally oriented methods and forms of teaching students, ensuring a multilevel content of educational and practical tasks, intensification of the students' independent work with the use of complex and differentiated programs, preparation of students for self-development, self-improvement and creative self-realization.

Keywords: sports and healthy activity; physical education; sports education; sports and mass work; primary school; future teachers.

Постановка проблеми. Українське суспільство на сучасному етапі свого розвитку особливу увагу приділяє здоров'ю нації як найчіткішому показникові духовного, фізичного та соціально-економічного рівня добробуту нашої країни. Власне тому одним з основних положень державної політики у сфері фізичної культури є оздоровлення, виховання фізично здорового покоління, утвердження цінностей здорового способу життя. У зв'язку з цим сьогодні суттєво зростає роль фізичного виховання як важливого компонента гармонійного становлення особистості.

З огляду на це надзвичайної актуальності набуває підготовка майбутніх фахівців, здатних компетентно здійснювати фізичне виховання учнів вітчизняної початкової школи. Тому таким важливим постає питання формування готовності студентів українських педагогічних вишів до якісної організації спортивно-оздоровчої роботи в школі. Адже загальновідомо, що численні складні політичні, соціально-економічні та екологічні проблеми сьогодення спричиняють серйозні і затяжні розлади здоров'я людини.

Однак, як свідчить практика, рівень підготовленості майбутніх учителів до спортивно-оздоровчої роботи зі школярами, на жаль, не відповідає сучасним вимогам українського суспільства. Система професійної підготовки кадрів у вітчизняних закладів вищої освіти, на думку багатьох фахівців, спрямована на теоретичне осмислення професійної діяльності, не забезпечує належного рівня компетентності спеціалістів, здатних розв'язувати увесь комплекс завдань, які пред'являє освіта ХХІ століття [9, 42].

Науковці закликають викладачів наших педагогічних ЗВО активізувати опанування студентами дисциплін яскраво вираженого практичного спрямування, а також розширювати та поглиблювати ґрунтовні дослідження проблеми

професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації спортивно-оздоровчої діяльності.

Сьогодні, як ніколи раніше, на часі – створення і впровадження інтерактивних методів навчання, вміле використання яких сприяло б підвищенню ефективності оволодіння студентами професійними знаннями, вміннями й навичками з фізичного виховання учнів.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Теоретичні засади спортивно-оздоровчої діяльності в умовах вітчизняної освіти обґрунтовано в низці наукових праць (М. Безруких, О. Бичук, О. Дубогай, С. Закопайло, В. Климова, І. Когут, В. Маринич та ін.). Історико-педагогічні аспекти фізичного виховання молоді в українському соціумі досліджували А. Бондар, Т. Єрмакова, Є. Приступа, А. Цось та ін. Питання фізичної й рухової активності наших школярів з'ясовували О. Віндюк, В. Глухов, Л. Демінська та ін.

Аналіз опрацьованої нами наукової літератури дає підстави стверджувати, що спортивно-оздоровча робота витлумачена сучасними науковими дослідниками як одна з форм людської діяльності, що спрямована на формування здорового індивіда (В. Базильчук, Л. Волков, Е. Вільковський, Г. Жук, В. Маринич, Н. Пангелова, О. Саїнчук, С. Філімонова, Б. Шиян та ін.).

Автори численних наукових студій (Л. Іванова, Р. Карп'юк, В. Омеляненко та Л. Сущенко) доводять необхідність професійної підготовки майбутніх учителів до спортивно-оздоровчої діяльності. Однак лише в деяких дослідженнях, наприклад Я. Ніфака, Л. Іванової та Б. Максимчук, виражено певні практичні аспекти аналізованої підготовки.

Мета статті – висвітлити особливості підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації спортивно-оздоровчої діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Доречно зазначити, що в багатьох дослідженнях терміни “спортивно-оздоровча діяльність”, “спортивно-масова діяльність”, “фізично-оздоровча діяльність” ототожнені, оскільки всі вони передбачають покращення стану і здоров’я людини. Науковці пов’язують усі перелічені види діяльності з груповою роботою, під час якої формується мотивація до здорового способу життя.

У проаналізованій психолого-педагогічній літературі відсутнє чітке і структуроване визначення терміна “спортивно-оздоровча діяльність”. Натомість його характеризують через близькі поняття: “фізичне виховання”, “спортивне виховання”, “спортивно-масова робота”. Докладний опис кожного з них і виокремлення сутнісних ознак, на нашу думку, сприятимуть більш глибокому розумінню терміна “спортивно-оздоровча діяльність”.

Більшість науковців трактують “фізичне виховання” як “педагогічний процес, спрямований на формування фізичної культури особистості внаслідок педагогічних впливів і самовиховання” [1, 43]. Котрі передбачають розвиток фізичних якостей, навчання рухових дій та оволодіння спеціальними знаннями.

Отже, метою фізичного виховання постає зміцнення здоров’я особистості і формування її фізичної культури.

Як наголошують дослідники, “спортивне виховання” спрямоване на вироблення позитивного ставлення до спорту, залучення до спортивної діяльності, до системи цінностей, пов’язаних із нею. До речі, у спорті, як зазначають Е. Вайнер і С. Касютін, здібності відіграють провідну роль у досягненнях людини [1, 88].

Спортивна діяльність прогнозує розвиток певних особистісних якостей індивіда і спрямовує його на досягнення власної мети.

Термін “спортивно-масова діяльність” науковці трактують як застосування засобів фізичної культури для підвищення масовості спортивних заходів непрофесійного рівня. Йдеться про систему впливів на організм людини під керівництвом чи за співпраці з фахівцем для досягнення рівня підготовленості, що сприятиме максимальним результатам в обраному виді спорту з огляду на вікові, статеві, фізичні та індивідуально-психологічні особливості [5, 80].

Спортивно-масова робота охоплює низку різновидів, які увиразнює А. Корх:

- секції спеціальної фізичної підготовки (різновиди спортивних змагань у межах організації спортивної діяльності);

- заходи поза межами спортивної організації (районні, міські, обласні, регіональні, всеукраїнські змагання);

- спортивні свята (олімпіади, ігри, марафони, тематичні спортивні вечори, зустрічі, конференції);

- спортивний туризм (піший, велосипедний, лижний, водний, гірський);

- комплексні види (спортивні туристичні табори, спортивні туристичні клуби) [5, 98].

Звісно, спортивно-оздоровча діяльність як складний, багатогранний процес має бути регулярною і творчою. Її мета – впровадження фізичної культури в суспільне середовище, пропаганда здорового способу життя в контексті спортивно-масових заходів.

Спортивно-оздоровча робота в початковій школі в режимі навчального дня регламентується комплексними програмами. Основне їх завдання – створення оптимального рівня фізичної та розумової працездатності школярів протягом навчального дня. Для цього в школах рекомендується, крім навчальних занять з фізичної культури проводити: гімнастику до занять, фізкультурні хвилинки на уроках, фізичні заняття у групах продовженого дня тощо. Спортивно-оздоровча діяльність, як зазначає Б. Максимчук, реалізується і в позакласних різновидах (це гуртки фізичної культури, гуртки загальної фізичної підготовки, спортивні секції з різних видів спорту, спортивні змагання, спортивні свята, туристичні походи) [6, 9].

Спортивно-оздоровча робота в початковій школі – важлива частина освітнього процесу. Особливого значення вона набуває у зв’язку зі зростанням навантаження на учнів, значним погіршенням стану здоров’я та збільшенням кількості хворих дітей, несприятливими екологічними умовами, гіподинамією.

Більшість учителів I – IV класів вважають, що суттєвим елементом професійної майстерності педагога є знання теорії та методики фізичного виховання, а також психології учня. Однак, крім цього, необхідно формувати в дітей мотивацію до здорового способу життя, заохочувати до відвідування спортивних секцій, упроваджувати інноваційні підходи інтеграційного характеру, враховуючи здібності та індивідуальні особливості учнів. Важливими чинниками фахової компетентності постають володіння технікою фізичних вправ, уміння виготовляти простий спортивний інвентар, планувати фізичне виховання, а також допитливість, критичність учителя.

На думку науковців, для ефективної організації та проведення спортивно-оздоровчої роботи з

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

учнями початкової школи майбутнім педагогам необхідно чітко розуміти сучасні суспільні вимоги та потреби дітей.

Зокрема, у дисертаційному дослідженні Л. Іванової визначено знання та вміння, необхідні майбутнім учителям для реалізації спортивно-оздоровчої діяльності:

а) застосовувати форми, методи й засоби навчальної роботи, які не шкодять здоров'ю учнів;

б) надавати школярам ґрунтовні відомості про здоров'я і шляхи його збереження та зміцнення;

в) сприяти формуванню у дітей потреби у здоровому способі життя;

г) мотивувати учнів до занять спортом в умовах вітчизняних загальноосвітніх навчальних закладів.

Дослідниця звертає увагу на необхідність та важливість підвищення компетентності педагогів початкової школи щодо проведення оздоровчих заходів у режимі навчального дня [3, 12].

Авторка виокремлює основні професійно-педагогічні фахові складові успішності спортивно-оздоровчої роботи вчителя:

1) розуміння сутності понять “здоров'я людини”, “здоровий спосіб життя”, “норми рухової активності”;

2) знання основних форм та видів фізкультурно-оздоровчої діяльності у загальноосвітній школі;

3) знання особливостей психофізіологічного розвитку дитини;

4) знання впливу різних видів фізичних вправ і загартовувальних процедур на організм дитини;

5) уміння регулювати фізичне навантаження в різних формах фізкультурно-оздоровчих занять;

6) здійснення диференційованого підходу до учнів;

7) використання традиційних і нетрадиційних методик оздоровчих занять у воді;

8) організація та проведення масових фізкультурно-оздоровчих заходів безпосередньо у школі та в місцях організованого відпочинку дітей;

9) володіння методиками лікарсько-педагогічного контролю.

Проблеми професійної підготовки майбутніх педагогів до спортивно-оздоровчої діяльності стали об'єктом дисертаційного дослідження Л. Сущенко. Фахівцем виокремлено шість видів професійної діяльності, якими має досконало володіти майбутній спеціаліст із фізичного виховання та спорту: діагностичний, реабілітаційний, спортивний, освітянський, профілактичний, організаційний.

Як наголошує Л. Сущенко, підготовка майбутніх учителів початкової школи до організації

спортивно-оздоровчої роботи передбачає, насамперед, усвідомлення її значущості, вміння проводити з учнями оздоровчі заходи, а також використовувати оздоровчі технології упродовж професійної діяльності. Майбутній педагог має володіти спектром вправ для кожного виду рухової активності; визначати здібності учнів; мати високий інтелектуальний рівень, творче мислення, належне ставлення до занять; зважати на особливості статі і віку школярів, їх фізичну підготовку; оперувати вмінням розподіляти фізичне навантаження тощо [8, 22].

У науковій літературі схарактеризовано педагогічні умови для вдосконалення підготовки майбутніх учителів до виконання спортивно-оздоровчої діяльності.

Зокрема, М. Карченкова увиразнює п'ять згаданих умов, а саме:

1) поетапна підготовка студентів на основі взаємозв'язку теорії та практики, інтеграції професійно орієнтованих навчальних дисциплін, диференційованого обрання методів педагогічного впливу відповідно до рівня знань майбутніх учителів;

2) застосування особистісно орієнтованих методів і форм навчання студентів;

3) забезпечення різномірного змісту навчальних і практичних завдань, відповідно до набутих знань та вмінь студентів;

4) активізація самостійної роботи студентів із використанням комплексно-диференційованих програм;

5) налаштування студентів на саморозвиток, самовдосконалення, творчу самореалізацію [4, 97].

Наукове зацікавлення, в контексті нашого дослідження, становлять міркування М. Родіна про те, що формування готовності майбутніх учителів до спортивно-оздоровчої діяльності передбачає певні компоненти:

- озброєння студентів теорією та методикою різних способів навчання, вміннями та навичками оцінювання і самооцінювання якості оволодіння теоретичним матеріалом;

- стимулювання навчально-пізнавальної активності студентів, вироблення в них потреби в самоосвіті, саморозвитку та самовдосконаленні;

- розвиток у студентів педагогічної свідомості й мислення, творчого підходу до розв'язання проблем, пов'язаних із майбутньою професійною діяльністю [7].

Наведені умови сприяють підвищенню рівня професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до спортивно-оздоровчої діяльності за такими основними показниками, як теорія, методика й особистісний розвиток.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Більшість фахівців одностайно стверджують, що ефективна організація та проведення спортивно-оздоровчої роботи розпочинається з опанування системою інтегрованих знань, у тому числі й про формування, збереження та зміцнення здоров'я на духовному, психічному і фізичному рівнях.

Під час професійної підготовки вчителя необхідно прагнути до становлення його основних фахових здібностей, використовуючи при цьому відповідні засоби, методи й форми, що сприяють формуванню знань, умінь та навичок організації спортивно-оздоровчої роботи в умовах вітчизняної початкової школи [2, 47].

Отже, слід постійно удосконалювати зміст, організацію та методику фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи на практичних, оглядово-методичних заняттях, а також упродовж педагогічної практики з більш чіткою та послідовною орієнтацією на майбутню професійну діяльність. Набуття студентами факультетів початкової освіти необхідних знань, умінь і навичок фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи є свого роду конструктивним матеріалом для становлення особистісно-професійних якостей учителя.

Ми вважаємо, що підготовку майбутніх учителів початкової школи до спортивно-оздоровчої діяльності слід орієнтувати на формування мотивацій (усвідомлення важливості систематичних занять фізичними вправами, зацікавленість цією роботою, бажання досягти успіху в майбутній професійній діяльності); знань (особливості організації та проведення означеної роботи з учнями різних вікових груп, особистісно орієнтованих технологій фізичного розвитку школярів); умінь (вдало організовувати освітній процес, планувати та якісно проводити всі форми фізкультурно-оздоровчих занять, надавати допомогу учням щодо самостійних занять фізичними вправами, систематично здійснювати самоаналіз професійної діяльності); навичок та професійно важливих якостей майбутніх фахівців (навичок комунікативної і творчої діяльності).

З огляду на все зазначене доцільним видається збагачення змісту навчальних програм і курсів спортивно-оздоровчою тематикою, а також наповнення їх змісту матеріалами, що актуалізують мотиваційну сферу, породжують професійну зацікавленість.

Із цією метою необхідно впроваджувати до навчального процесу інтерактивні методи (дискусії, дебати, мозкові атаки, рольові ігри, лекції-презентації, семінари-дискусії), що сприяють розвитку вміння приймати самостійні

рішення, знаходити шляхи розв'язання численних завдань.

Отже, спортивно-оздоровча робота в початковій школі – це складний, багатогранний процес, який вимагає регулярної та творчої діяльності адміністрації, вчителів початкової школи, та всього педагогічного колективу.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Проведений нами аналіз наукових робіт із підготовки майбутніх учителів початкової школи до спортивно-оздоровчої діяльності дав підстави для такого висновку: незважаючи на наявність численних досліджень, означена проблема розроблена недостатньо, що, зі свого боку, призводить до нераціонального використання освітнього потенціалу вітчизняних педагогічних ЗВО, неможливості повноцінного розвитку професійно-педагогічних якостей студентів.

Отже, підготовка майбутніх учителів початкової школи до спортивно-оздоровчої діяльності передбачає увиразнення оздоровчої функції фізичної культури, виховання відповідального ставлення до власного здоров'я і здоров'я оточуючих; мотивацію школярів до ведення здорового способу життя; оптимізацію режиму навчального процесу; активізацію всіх різновидів досліджуваної роботи в умовах сучасної освіти, а також оновлення змісту професійної підготовки майбутніх педагогів з метою творчого розв'язання ними завдань збереження здоров'я учнів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вайнер Э.Н., Касютин С.А. Краткий энциклопедический словарь: Адаптивная физическая культура. Москва, 2013. 144с.
2. Винник Н.М. Сутність і зміст поняття спортивно-оздоровчої діяльності. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*. 2016. IV (42). Issue: 87. P. 45 – 49.
3. Іванова Л.І. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до фізкультурно-оздоровчої роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.04 “Теорія і методика проф. освіти”. Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. Київ, 2007. 22 с.
4. Карченкова М.В. Педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності: дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.04 “Теорія і методика проф. освіти”; Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди. Переяслав-Хмельницький, 2006. 228 с.
5. Корх А.Я. Тренер: деятельность и личность. Москва, 2000. 120 с.

6. Максимчук Б.А. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до організації спортивно-масової роботи : автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти"; Вінницький держ. пед. ун-т імені Михайла Коцюбинського. Вінниця, 2007. 18 с.

7. Родин М.А. Пути повышения качества подготовки педагогов физической культуры в условиях вуза. URL: <http://econf.rae.ru/pdf/2012/03/1083.pdf>.

8. Сущенко Л.П. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : спец. 13.00.04 "Теорія і методика проф. освіти"; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. Київ, 2003. 45 с.

9. Хоменко Н., Шпак В. Формування здорового способу життя в майбутніх учителів. Оптимізація процесу фізичного виховання в системі освіти : зб. наук. пр. Тернопіль, 2003. С. 80 – 83.

REFERENCES

1. Vayner, E.N. (2013). *Kratkiy entsiklopedicheskiy slovar: Adaptivnaya fizicheskaya kultura* [Concise Encyclopedic Dictionary: Adaptive Physical Education]. Moscow, 144 p. [in Russian].

2. Vynnyk, N.M. (2016). Sutnist i zmist poniattia sportyvno-ozdorovchoi diialnosti [The essence and content of the concept of sports and recreational activities]. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*. IV (42). Issue: 87. pp. 45–49. [in Ukrainian].

3. Ivanova, L.I. (2007). [Preparation of future teachers of physical culture for physical education and health work with pupils of general educational institutions]. *Extended abstract of candidate's thesis*. National Pedagogical University named after

M.P. Drahomanov. Kyiv, 22 p. [in Ukrainian].

4. Karchenkova, M.V. (2006). *Pedahohichni umovy formuvannya hotovnosti maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury do profesiinoi diialnosti* [Pedagogical conditions for forming the readiness of future physical education teachers for professional activity]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Pereyaslav-Khmelnytsky State Pedagogical University named after Grigory Skovoroda. Pereyaslav-Khmelnytsky, 228p. [in Ukrainian].

5. Korkh, A.Ya. (2000). *Trener: deyatelnost i lichnost* [Trainer: activity and personality]. Moscow, 120p. [in Russian].

6. Maksymchuk, B.A. (2007). *Pidhotovka maibutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv do orhanizatsii sportyvno-masovoi roboty* [Preparation of future elementary school teachers for the organization of sports and mass work]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Vinnytsia State Pedagogical University named after Mikhail Kotsubynsky. Vinnytsia, 18p. [in Ukrainian].

7. Rodin, M.A. (2012). *Puti povysheniya kachestva podgotovki pedagogov fizicheskoy kultury v usloviyakh vuza* [Ways to improve the quality of training of physical education teachers in a university]. Available at: <http://econf.rae.ru/pdf/2012/03/1083.pdf>. [in Russian].

8. Sushchenko, L.P. (2003). *Teoretyko-metodolohichni zasady profesiinoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv fizychnoho vykhovannia ta sportu u vyshchykh navchalnykh zakladakh* [Theoretical and methodological principles of professional training of future specialists in physical education and sports in higher educational establishments]. *Extended abstract of doctor's thesis*. Institute of Pedagogy and Psychology of Vocational Education of APS of Ukraine. Kyiv, 45p. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 03.10.2019

Уранці, коли пробуджуєшся, спитай себе: "Що я маю зробити?" Увечері, перше ніж заснути: "Що я зробив?"

Піфагор
давньогрецький філософ

"Лиш праця світ таким, як є, створила. Лиш в праці варто і для праці жити".

Іван Франко
видатний український письменник, поет

"Ніщо велике ніколи не було досягнуто без ентузіазму".

Ральф Волдо Емерсон
американський поет, філософ

